

גוט שבת Gut Sábész

23. évfolyam 22. szám • Ára: 330 HUF • כ"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 16:44 • ל' שבט תשפ"א • 2021. 2. 12. • פרשת משפטים • Szombat kimenetele: 17:52

Egy nap – egy fejezet: csillagászati ismeretek a RáMBÁM jomi tanulásban

1984-ben vezette be Menachem Mendel Schneerson rabbi, a lubavicsi Rebbe azt a napi tanulást, melynek keretében a RáMBÁM, Maimonidész vagyis Mose ben Májmon rabbi, a középkori tóratudós és orvos művét tanulmányozzák. A *Misné Torá – A Tóra ismétlése* című munka, egyedülként a világon, a Tóra mind a 613 parancsolatának magyarázatát részletesen tartalmazza.

A Rámbám jomi keretén belül három szint közül választhatunk. Az egyéves ciklus során napi három fejezetet tanulnak a *Misné Torá*-ból, a hároméves ciklusban pedig napi egyet. A harmadik, legkönnyebb programban a *Széfer hámicvot* (A parancsolatok könyve) című kötetet veszik át egy év alatt.

Ez a világméretű tanulási program immár magyarul is elérhető. A tavaly nyáron indult projekt keretében a hároméves tanulási ciklushoz lehet csatlakozni. A rövid, 15-30 perces tanulások folyamatosan elérhetőek az interneten: megtalálhatóak az összes fontos podcast-csatornán és a YouTube kínálatában is. A

sorozatot naponta átlagosan 80-100 ember nézi.

Az internet adta lehetőséggel élve külföldön élő előadók is részt vesznek a projektben. Oberlander Báruch rabbihoz csatlakozott a Petách Tikvában élő Davidovics Jiszráél rabbi és a Baltimore-ban élő Borbély Pinchász Pál. A projekt elindításában részt vett lapunk munkatársa, az Izraelben rabbivizsgáira készülő Kovács Jichák is. Hallhatunk fejezeteket Faith Áser, valamint Megyeri Jonatán, Nógrádi Bálint, Szabó György Menáchem előadásában is.

„A csatlakozás a RáMBÁM jomi (Maimonidész napi tanulása) tanulási programhoz lehetőség arra, hogy elkezdjünk feldolgozni egy teljesen új anyagot. Napról napra haladunk, így három év múlva az egész le lesz fordítva” – mondta el Oberlander rabbi.

A könyvnek vannak olyan részei, melyek speciális ismereteket igényelnek. Ilyen a *Kidus hachódes* című rész, ami az újhold megjelenésével kapcsolatos bonyolult csillagászati szá-

mításokat és magyarázatokat tartalmaz – ezen alapszik a zsidó naptár. Ezt a részt Nógrádi Bálint dolgozza fel a hallgatók számára. „Erről a fejezetről videót készítettem: összegyűjtöttem egy sor magyarázó táblázatot, 3D-s modelleket, ábrákat, amiket felhasználtam a videóimban, amivel talán könnyebben megérthetőek ezek a kérdések.” A videók összeállítása nagy feladat volt: „Általában néhány óra a felkészülés, de ezek a videók sok éjszakai munkát igényeltek. Így, hogy jobban elmerültem a témában, számomra is világosabbak és átláthatóbbak lettek a dolgok.”

A Rebbe egyik célja a programmal az volt, hogy egységet érjen el a zsidó nép soraiban azáltal, hogy egyszerre tanulják minél többen ugyanazt a szöveget. Ez volt a RáMBÁM szándéka is. Lehetővé tenni, „hogy minden egyes törvény megmutatkozzon azoknak is, akik kevésbé bölcsek és azoknak is, akik nagyobb tudósok. Minden egyes micva és azok a szokások is, melyeket bölcseink és prófétáink rendelték el!”

Napról napra Haszid tanítások a Rebbétől

Sorozatunkban egy-egy rövid tanítást adunk közre a lubavicsi Rebbe, Menáchem Mendel Schneerson *Hájom jom* (Napról napra) című könyvéből. A rövid tanításokról a Virtuális Bét Midrás programunk keretében Megyeri Jonatán tart előadást minden nap 20 órától.

Svát 26.

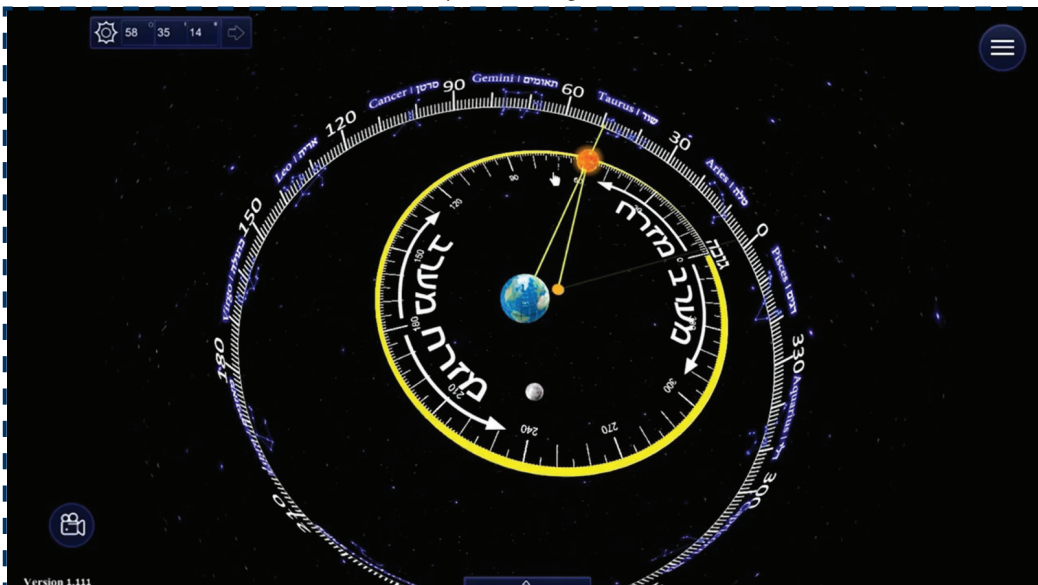
Az áhává (szeretet), az élet lehetete a haszid Istenszolgálatban. Az az a fonál, mely a haszidokat egymáshoz, a Rebbét a haszidokhoz és a haszidokat a Rebbéhez köti.

Az áhává közvetlenül hat és visszafelé is hat. Nem ismer határokat és túlmutat az idő és a tér korlátain.

Mázl tov!

Sok szeretettel gratulálunk Nógrádi Chayának és Radziner Sálom Bernek eljegyzésük alkalmából. Mázl tov az örömszülőknek, Nógrádi Bálintnak és Sarahnak, valamint az izraeli Kirját Máláhiban élő Radnizer Avisájnak és Chágátnak.

Hetiszakas

A Háláchá

Szakaszunkban – *Mispátim* (2Mózes 21:124:18.) – a zsidó magánjog sok rendelkezése van rögzítve. Kezdve a rabszolgaság szabályozásán és humánusabbá tételén, a szidra felállítja azt a keretet, amelyben a zsi-

dó életmód kifejezésre juthat: a Háláchá – a zsidó törvény – keretét. Itt mondja ki a Tóra a klasszikus demokrácia elvét: a többség határozata legyen a döntő – de ne használj ki a többségi döntést negatív, destruktív célokra.

Zsidó híradó

Női küldöttek gyűlése

Az áldott emlékü lubavicsi Rebbe felesége, Chájá Muská rebbecen halálának évfordulóján tartják meg 1991 óta évente New Yorkban a „*kinusz hásluchosz*”, vagyis a női küldöttek gyűlése elnevezésű eseményt.

A Rebbe gyakran idézte a zsidó nőkkel kapcsolatban a Talmudot, mely szerint az egyiptomi kivonulás a szent életű asszonyok érdemében történt. Magyarázata szerint az egyéni és globális változásra a mi nemzedékünkben is a szent életű asszonyok érdemében kerül sor.

Idén nem kerülhetett sor a hagyományos programra, online térbe költözött a találkozó. Ez azonban előny is volt, hiszen így valóban minden sluchá részt tudott venni rajta, akár Új-Zélandról, akár Nigériából, Izraelből vagy az argentinai Bahia Blancából jelentkezett be.

A magyarországi Chábád közösség számára különleges jelentőségű beszéd is elhangzott: *Henya Yehudis Lazar*,

Oberlander Batsheva rebbecen magyar származású, Milánóban tevékenykedő édesanyja beszélt gyermekkori tapasztalatairól és arról, hogy a nehézségek hogyan erősítették meg a hitét. Megemlékezett azokról a női küldöttekről is, akik az elmúlt egy év során hunytak el. „A Rebbe azt tanította nekünk, hogy minél nagyobb a kihívás, annál nagyobb erőt ad az Örökkévaló, hogy megbirkózunk vele. Küldött asszonyok, a Rebbe és a rebbecen igazán büszke lehet rátok mindazért, amit ezekben a rendkívül nehéz időkben tettek!”

Gondolatok a halandóságról

Ahogy az ember idősödik, egyre több temetést tud maga mögött. Ez az élet rendje. Ha valaki már elegendő tapasztalattal rendelkezik, megfigyelheti, hogy mikor a hozzátartozók és barátok a gyászbeszédet tartják, látszólag csak egy dologról kívánnak megemlékezni: az elhunyt jelleméről, arról, hogy miként viszonyult a környezetéhez, milyen nyomot hagyott másokban.

A gyászbeszéd pillanatában hirtelen már nem az lesz a fontos dolog, hogy milyen egzotikus helyre mentünk nyaralni, hanem, hogy az ott készült fotón pontosan ki is állt ott mellettünk, van-e kivel feleleveníteni az élményt. Egykori munkatársaink sem annyira a profittal fogják elsősorban hiányolni, amit a cégnek termeltünk, sokkal inkább a közös beszélgetéseket, az együtt töltött időt.

A *Mispátim* hetiszakasban olvassuk: „Ha pénzt kölcsönözöl népemnek, a szegénynek melletted, ne légy irányában, mint a hitellező; ne vessetek rá kamatot” (2Mózes 21:24) mely a *psát*, azaz az egyszerű, szó szerinti értelmezésben a szegénynek nyújtandó kölcsön tórai utasítása, ám a

híres tóratudós, Jonatan Eibsütz rabbi fenti írásversnek egy alternatív magyarázatát közli. Eszerint a „*tálve*” (kölcsönözz) és a „*lövijá*” (kísérni) szavak azonos gyökbetűkkel rendelkeznek, így az általuk közölt tartalmak kölcsönösen behelyettesíthetőek egymással. Ezen értelmezésben fenti idézetet egy kérdésnek is lehet tekinteni, nevezetesen: „Mikor ezen világból távozol, elég ha majd pénzed kísér? Az emberek, akikkel együtt voltál, s a szegények, akiket támogattál lesznek társaid az örökkévalóságban.”

Az örökkévalóság viszonylatában az anyagi javak elporladó, múlékony illúziók csupán, az igazi, maradandó értékeket a megcselekedett parancsolatok és a jótétemények jelentik.

Éljünk autentikusan! Legyünk életigenlők! Ragadjuk meg a napot! Mindezt azonban ne a délábászterű hívságok hajsolásával tegyük, hanem már az evlágban is lelkünk örökkévaló létére hangolva, az Isten által nekünk előírt törvényekben élve.

*Kovács Jichak rabbinövendék
cikke Elisha Greenbaum írása
nyomán*

A ZENE ÉJSZAKÁJA
ÜNNEPELJÜK MEG A RÁMBÁM 3. KÖNYVÉNEK BEFEJEZÉSÉT!

2021.02.14.
18.30

Meeting ID: 996 5151 9203
Belépési kód: rambam

Moshe Bitton
híres gitár virtuóz

Imaidők a következő hétre (február 13-19.)

AZ ISTENTISZTELETEKEN MASZK VISELÉSE KÖTELEZŐ!

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga

(VI., Vasvári Pál u. 5.)

Szombat: 9.15 Reggeli ima, majd süteményes *Kidus*;
12.25 Délutáni ima

Vasárnap-péntek: 8.00 Reggeli ima,
16.50 Délutáni ima a Keren Orban

A KIJÁRÁSI KORLÁTOZÁS MIATT ÚJ IDŐPONT:

Péntek: 16.00 A nap és a hold leállítása

(Szabó György Menáchem előadása);

17.00 *Kábálát Sábát*, majd süteményes *Kidus*;

18.00 *Midrásai történetek a hetiszakaszhoz*

(Oberlander Báruch rabbi előadása)

Óbudai Zsinagóga

(III., Lajos utca 163.)

Szombat:

9.15 Hetiszakas
a kabbala tükrében
10.00 Reggeli ima,
majd *Kidus*

Hétfő-péntek

(munkanapokon):

6.30 Reggeli ima

Péntek: 17.30 Tanulás

18.00 *Kábálát Sábát*,

majd *Kidus*

Budavári Zsinagóga

(I., Táncsics M. u. 26.)

Szombat:

9.15 Reggeli tanulás
(zsidó misztika)
10.00 Reggeli ima

Péntek:

16.30 Szombatfogadás

Cháj Galéria

(Szentendre, Pátriárka u. 6.)

Szombat:

9.30 Reggeli tanulás
(zsidó misztika)
10.00 Reggeli ima,
majd *Kidus*

Péntek:

18.30 *Kábálát Sábát*,
majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt

A furcsa kidus

1951-ben vándoroltunk Hollandiából Kanadába, és Torontóban telepedtünk le. Eleinte egy elhagyott épületben laktunk, mely a hitközség tulajdona volt, és mikvének szerették volna átalakítani. Népes család voltunk, tíz gyerekkel. Én már húszéves voltam, így dolgozni kezdtem, a fiatalabb testvéreim pedig iskolába jártak. A legkisebbek otthon maradtak anyámmal. Obi akkor hároméves volt, Amina pedig alig kettő.

Nem volt könnyű a háztartást vezetni. A mosáshoz vizet kellett melegíteni egy nagy dézsában a tűzhelyen, majd felcipelni az emeletre, mert a fürdőszoba ott volt. Egyszer megtörtént a baj: Amina belezuhant a forró vízbe.

Anyám rögtön kikapta onnan, de a bőre már kezdett lehámlani. Gyorsan egy lepedőbe csavarta, és kórházba rohant vele. Nem tudott angolul, de ahogy rohant az utcán és üvöltött, az emberek a segítségére siettek.

Később engem küldtek be a kórházba, hogy beszéljek az orvosokkal, mert én tudtam egyedül jól angolul. Az orvosok semmi jóval nem biztattak. „Mondja meg a szüleinek, hogy nincs remény. Ez a gyermek meg fog halni. Valószínűleg a holnapot sem éli meg.”

Nem tudtam közölni ezt a hírt a szüleimmel, ezért azt mondtam, hogy a helyzet nagyon súlyos, de az orvosok mindent megpróbálnak. Apám érezte a helyzet kilátástalanságát, ezért a sógorához, Chaim Mordechai Hodakov rabbihoz, a Rebbe titkárához fordult. Hodakov rabbi elmondta a történeteket a Rebbének, aki közölte, hogy Amina meg fog gyógyulni és arra kérte apá-

mat, hogy adjon egy nagy kidust szombaton és anyámat is vonja be az előkészületekbe.

Furcsa érzés volt egy ünnepi kidusra készülődni, de a szüleim, bár nem voltak lubavicsi

Amikor megérkeztünk, láttuk, hogy nagyon rosszul van. Próbáltam elhúzni onnan anyámat, de nem engedte. „Ő az én gyerekem, itt kell lennem”-mondta.

Schulamit Bechhoffer (1931-2018), Dov Yehudah és Sarah Shochet lánya, tanárként dolgozott Queensben, New Yorkban. Az interjú 2012-ben készült.

hászidok, megfogadták a Rebbe tanácsát. Gyorsan elterjedt a kidus híre, és sok lubavicsi hászid eljött. Ettek, ittak, táncoltak. Mindent beadtak, mert tudták, hogy a Rebbe kérte a kidust. Miután kiment a szombat, kiderült, hogy a Rebbének volt igaza. Amina az orvosok diagnózisa ellenére életben volt. A Rebbe áldásának hatására megerősödött a hitünk, és eltöltött minket a remény. A testvérem állapota azonban válságos maradt.

A következő vasárnap volt a második születésnapja és azt terveztük, hogy a kórházban köszöntjük fel. Ehelyett egyszer csak rendőrök jelentek meg az ajtóban. Nem volt telefonunk, ezért őket küldték a kórházból, hogy közölgjék: Amina haldoklik.

Apám telefonált a Rebbének, aki ismét azt mondta, hogy minden rendben lesz. Dovid, a testvérem emlékszik, hogy akkor személyesen a Rebbével beszélt apám. „Ön rabbi. Az ön feladata, hogy gondoskodjon a megfelelő zsidó oktatásról és a kóser-ságról a városban. Ön csak végezze a dolgát és az Örökkévaló is azt fogja tenni” – mondta a Rebbe apámnak.

Amíg az orvosok folyamatosan a legrosszabbra készítették fel a szüleimet, addig a Rebbe a reményüket táplálta. Ez tartotta bennünk a lelket hónapokon keresztül, amíg Amina kritikus állapotban volt. Ez idő alatt többször került váratlanul életveszélybe. Egy ilyen alkalommal apám felhívta a Rebbét, aki a

következőt mondta: „Kérje meg a kórházat, hogy vizsgálják meg, hogy a helyes kezelést alkalmazzák-e. Valami nincs rendben”.

Nem volt könnyű megkérdezni az orvosok hozzáértését, különösen egy külföldi számára, aki alig beszélt a nyelvet. A Rebbe azonban úgy érezte, hogy valami nincs rendjén, és ebből erőt merítve apám eléjük állt a kérésével.

Kiderült, hogy Amina nem a megfelelő gyógyszert vagy injekciót kapta. Nem emlékszem pontosan, hogy mi volt a probléma, de a szüleim állhatatossága miatt végül orvosolták a hibát.

Amina egészen márciusig a kórházban maradt, utána otthon kezeltük. Mély sebei voltak és a kötéseket folyamatosan cserélni kellett. Ráadásul sem járni, sem felülni vagy felállni nem tudott. Mindent újra meg kellett tanulnia, de felépült, ahogy a Rebbe ígérte.

Egy alkalommal a Rebbe egy arany rubelt küldött Aminának, és azt kérte, hogy majd az esküvője napján fordítsa jótékony-ságra. Amikor eljött a nagy nap, így is tett, bár szerintem a rubelt megtartotta és az értékét adta adományba. Tizenhat gyermekük született és már a gyermekeiknek is gyermekei születtek. Mindannyian egy csodának köszönhetik az életüket.

Schulamit Bechhoffer

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

19:00

Oberlander Báruch

Vasárnap: Amikor Purim péntekre esik a pandémia alatt...
Hétfő: Zohár, a Ragyogás Könyve, a zsidó misztika alapműve (31)
Kedd: Hászid történetek és mesék (42)
Szerda: Kérdezd a rabbit! (43)
Csütörtök: Hetiszakas az kabbala tükrében: Minek örülsz?

20:00

Megyeri Jonatán

A zsidó filozófia alapjai

21:00

Faith Aser

Kedd: Zsidó misztika Csütörtök: Zsidó vallásjog

A zsidó.com Facebook-oldalán élőben

Facebook Tanház

VIRTUÁLIS BÉT MIDRÁS

Kóser konyha Olajbogyós csirke

húsos, glutén- és tojásmentes

A marokkói zsidók konyhája talán a legszívesebb az észak-afrikai zsidó konyhák közül. Az ízeket ellentétek, kontrasztok jellemzik. Számtalan fűszert használnak és meglepő, kreatív módon válogatják őket össze egy-egy fogásnál, hiszen bennük az őslakos berber népesség ízei ugyanúgy megtalálhatók, mint az andalúziai konyhaművészet és a bagdadi kalifátus főzési szokásai. Ezeket pedig a különböző zsidó közösségekből Marokkóba rendszeresen érkező menekültek gasztronómiája tette teljessé.

8 csirkecomb
6 gerezd fokhagyma
4 ek. olívaolaj
1 doboz konzerv olajbogyó
(zöld vagy fekete)
3 paradicsom, meghámozva
bors ízlés szerint

A fokhagymát felaprítjuk vagy áttörjük és az olajon megfuttatjuk (vigyázzunk, mert könnyen megég). Ezután a csirkecombokat is átsütjük. Hozzáadjuk a felkockázott paradicsomot és a lecsöpögtetett, felszeletelt olajbogyót, valamint a borsot. (Mivel a konzerv olajbogyó nagyon sós, ehhez a recepthez nincs szükség sóra.) Egy-másfél órán át főzzük lassú tűzön, fedél alatt, végül rizzsel vagy kuszkusszal tálaljuk.

További marokkói receptek az Egység 138. számában

Mit tanulhatunk egy savanyú uborkától?

Továbbpörögnek a CTeen programjai

Már többször számoltunk be a CTeen ifjúsági szervezetben zajló izgalmas programokról. A Bassman házaspárt, Tzemmy-t és Sophie-t az sem állítja meg a közösség-szervezésben és a programok lebonyolításában, hogy hónapok óta csak az online térben találkoznak tizenévesekből álló csoportjuk tagjai. „A tinédzsereknek különösen nehéz ez a helyzet, és nagyon feldobja őket, ha közösen csinálunk valamit” – mondta Tzemmy.

A programokhoz szükséges kellékeket mindig személyesen juttatják el a fiataloknak – ez az egyetlen alkalom, amikor szemtől szembe találkoznak velük, de ezek a szabadtéren váltott mondatok és Bassmanék figyelmessége is nagyon sokat jelent a fiataloknak, akik mind otthonról tanulnak a középiskolák bezárása miatt.

„Eddig csináltunk virtuális barchesz-sütést, amihez előre kimerítettük és kiszállítottuk a hozzávalókat. Szerveztünk festészeti

estet, egy New York-i vendégművész, Chana Labor vezetésével, aki Van Gogh inspirálta menörákat készített velünk. Volt egy savanyító programunk, amikor savanyú uborkát készítettünk

„Rabbi Pickle”-lel, vagyis a híres Shmuli Marcus-szal, az 8th Day zenekarból. Miközben a koncertváltásról tanultunk, Shmuli nagyon fontos üzenetet is átadott a hagyományok megőrzésének fontosságáról.”

A programokon általában 20-30 középiskolás vesz részt. Az alkotással vagy sütés-főzéssel eltelő programok mellett Kérdezd a rabbit alkalmakra is sor kerül.

Akár Köves rabbi, akár Feldman Mussie rebbeccen adja a válaszokat, a fiatalok nem fogynak ki a kérdésekből és az izgalmas témákból, amiket meg akarnak vitatni.

„Végül, de nem utolsósorban, tartottunk virtuális hávdalát is. Minden hozzávalót jó előre eljuttattunk a cteens-es fiataloknak, akik így velünk együtt otthonról búcsúztathatták a szombatot.” Ezen az esten Glitsenstein Smuel, vagyis Glici rabbi volt a vendég, akinek nagy sikere volt történeteivel.

„Összességében semmi nem állíthat meg minket, hogy kapcsolatban maradjunk és ünnepeljünk a zsidó büszkeséget” –

mondta Tzemmy, aki arra kér mindenkit: ha ismer zsidó tizenéveseket, akik még nem csatlakoztak a CTeens-hez, adják át nekik a hírt, hogy mindenkit szeretettel várnak. Jelentkezni a tzemmy@zsido.com vagy a szofi@zsido.com email címen lehet, és mindenki kövesse a Bassman házaspár programjait a @cteenhu instagram-oldalon és a Facebookon!

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: **Oberlander Báruch rabbi**
Főszerkesztő: **Steiner Zsófia**

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: **Cseh Viktor, Dénes Anna, Kovács Jichák, Molnár Zsófia**
Nyomdai előkészítés: **Juhász Valéria**
ISSN 1416-4604

